

> Retouradres

Aan het Directieteam

**College van
Rijksadviseurs**
Atelier Rijksbouwmeester

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag

Contactpersoon
drs. M.H.J.M. van Heck

M 06 25 05 24 87
marcel.vanheck
@rgd.minbzk.nl

Kenmerk
RBM-20140916

Datum 16 september 2014
Betreft Auteurswet architecten

Geachte heer Uijlenbroek, beste Jaap,

De voormalige Rijksgebouwendienst -nu Rijksvastgoedbedrijf- heeft in een schrijven van 7 april 2013 het College van Rijksadviseurs (CRA) verzocht onderzoek te doen naar aanpassingen van de auteurswet. Deze vraag is gesteld gezien het feit dat met de nieuwe bouwopgave het herbestemmen van gebouwen steeds prominenter wordt. De omvang van de nieuwbouw neemt sterk af en er is een duidelijke tendens, ook binnen het RVB, om bestaande gebouwen een tweede leven te geven in plaats van ze te slopen en te vervangen. Dit betekent dat de oorspronkelijke ontwerper van een gebouw een beroep kan doen op de auteurswet om betrokken te worden bij de toekomstige verbouwing. Complicerend is de bepaling dat de overheid haar opdrachten Europees moet aanbesteden, waarbij de oorspronkelijke ontwerper geen voorrang krijgt bij een toekomstige verbouwing. Dit leidt regelmatig tot een verkrampde atmosfeer rond verbouw en renovatie.

Het CRA was in eerste instantie niet overtuigd van de urgentie van deze aanvraag en op grond daarvan heeft het CRA besloten aan OTB in Delft opdracht te geven om een eerste verkennende inventarisatie te houden van de opvattingen van sleutelpersonen aangaande deze problematiek. Op grond van deze verkennende inventarisatie zou het CRA bezien of een aanvullend en verdiepend onderzoek noodzakelijk is. Het gaat hierbij nadrukkelijk niet om een representatief onderzoek, maar de rapportage is een inventariserende studie naar de toepassing van de auteurswet in de architectenpraktijk op dit moment.

Samenvattend oordeel.

Uit de inventarisatie komt naar voren dat in de huidige praktijk eventuele problemen over de toepassing van de auteurswet in goed overleg tussen betrokken partijen worden opgelost. De huidige wet is daarbij een belangrijk gegeven. De bestaande wet biedt mogelijkheden aan ontwerpers om eventuele juridische

stappen te nemen. Partijen zien deze route echter als onwenselijk en geven de voorkeur aan goed onderling overleg. Hierbij spelen interne richtlijnen die door de BNA zijn opgesteld voor dit type geschillen een goede rol. De 'waardestelling' van het RVB wordt door de geïnterviewden eveneens genoemd als positief instrument.

Datum
16 september 2014

Kenmerk
RBM-20140916

Het CRA ziet op grond van deze eerste inventarisatie dan ook geen aanleiding uitbreider onderzoek te doen, om te bezien of de huidige wet voor aanpassing in aanmerking komt. Op dit moment zijn er onvoldoende signalen die een dergelijk onderzoek rechtvaardigen.

Toelichting en aanbevelingen:

Uit de gesprekken komt naar voren dat er door geïnterviewden over het algemeen tevredenheid is over de omgang met de auteurswet. Uit de inventarisatie blijkt verder dat de huidige wet een goed vangnet biedt voor partijen om kwesties die spelen bij aanpassingen van gebouwen in onderling overleg te bespreken en daarbij tot conclusies te komen.

Uit het onderzoek komen voorts enkele aanbevelingen naar voren die het CRA u graag onder de aandacht wil brengen:

- Het RVB kan bij een renovatie kiezen om deze niet Europees aan te besteden, maar om gebruik te maken van een 'uitzonderingsmogelijkheid'. Binnen het RVB is de Rijksbouwmeester in de positie om gebruik te maken van deze uitzonderingsmogelijkheid. Als de Rijksbouwmeester af wil wijken en voor een opdracht een specifieke architect wil aanwijzen, dan mag hij dat doen op basis van uitzonderlijke omstandigheden. Daar moeten dan wel objectieve criteria aan ten grondslag liggen, zodat dit niet tot ongelijkheid kan leiden. Het is wenselijk dat er meer duidelijkheid komt over de uitzonderingsregel in relatie tot het auteursrecht. Hiermee moet meer ervaring worden opgedaan, er is vooralsnog te weinig jurisprudentie over dit soort situaties.

- De al eerder genoemde 'waardestelling' van het RVB wordt regelmatig genoemd als adequate leidraad. Deze omvat een onderzoek naar de betekenis van een gebouw en naar de kernwaarden van het oorspronkelijk ontwerp, indien mogelijk door de oorspronkelijke architect hierbij te betrekken. De inbreng van een onafhankelijk deskundig adviseur is hierbij onontbeerlijk. Het is aan te bevelen een dergelijke procedure altijd toe te passen bij renovatieprojecten, want als er zorgvuldig en professioneel gehandeld wordt door alle partijen, volstaat de huidige regelgeving.

- Uit het onderzoek komen enkele suggesties naar voren om de bestaande praktijk te optimaliseren. Zo zou de interne procedure van het RVB op een website openbaar gemaakt kunnen worden.

Tenslotte is de Minister van OCW primair verantwoordelijk voor de uitvoering van deze Auteurswet. Het CRA ziet geen urgentie om de problematiek onder de aandacht van de vakminister te brengen.

Datum
16 september 2014

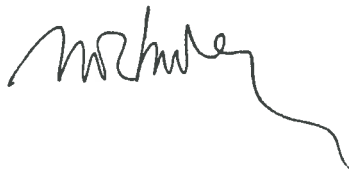
Kenmerk
RBM-20140916

Met vriendelijke groet,

Het College van Rijksadviseurs

Frits van Dongen
Rijksbouwmeester

Eric Luiten
Rijksadviseur voor Landschap en Water

Rients Dijkstra
Rijksadviseur voor Infrastructuur en Stad

